

डेड दुखी

१. ईया पोयरां डेडीम दुखेहे.
२. तियाप दावों बेडा फोलवों.
३. बेडा फोलवां उचरी साल काडीन.
४. तिया काडलों सोलटों.
५. एक तुकडों होपारी होस खा देवूला.
६. आजी बिहीरो दावो काचको बी हाय.
७. ओ दावो उपयोगी हाय.
८. पुजी लेवुला.
९. ईया होस पुवूलो.
१०. उच-यों सोलटो डोगदाकी फोडूला.
११. आने माजूमू-यों गियुल लेवूला.
१२. तियाल कुटीन थोडोंक खारों टाकीन पायां आरी हाकालीवेल आने वातीवेल तीन दिही पीयां देवूलों.

१३. आजी बिहीरो दावो आवले लावीन तुकडा केरला.
१४. तुकडा हुकवूलों.
१५. खलबतांम बारीक वाटूला.
१६. चारीन पावडर तयार केरला.
१७. हुदरे तांऊ हुद पियां देवूला.
१८. ई पोयरील पायांहोस ओगावेहे.
१९. हावरी चाड उपयोगी हाय.
२०. हावरी सोडो काडूला.
२१. गुंघा ओरा.
२२. दुधकुडा मुले नेता सोडो.
२३. ऐ तिनी सारखेंच एक किलो लेवूला.
२४. तियाम चार किलो पांय टाकुला.
२५. एक किलो पांय रेय, तांऊहुद ऊकलावूलो.

२६. आने पांय चारी लेवूला.
२७. तों पांय चुलीप फासो उकलावूलों.
२८. पांय आटार्यो का तोपाम हुकवूला.
२९. तिया चाना ओड्या गोल्या उबजावूला.
३०. दिहाम तीन टाईम बेन-बेन सोव गोल्या लेवूला.
३१. एक गाव आही, तिया गावा पाहिनेज एक खाडी जाहे.
आने तियी गावामेने लोक खाडी जाहे.
३२. तियू खाडीम बैल बी तोवते हे, आने तिहीनेज पांय बाया
को ली आवत्याहा.
३३. तोंज पांय पिया केता वापर केतें. आने लीलाबाई बी
खाडीमनेज पांय लावेहे.
३४. तों पांय पिन लिलाबाई पोयरो राजू रोवा जाहे.
३५. तिया याहकी लिलाबाई खेताम काम केरा जाहे.
३६. लिलाबाय को आवेहे, आने राजू रोवी पारवांन आवेहे. ताहां
तो याहकील रडीन आखेहे, आया मां डेडीम दुखेहे.

३७. राजू ओगा जाहे.
३८. आने लिलाबाय पांय पारवायो हाती पांय ला जाहे.
३९. राजू दुखी पोड्यो.
४०. आने फासो ओगा जाहे.
४१. लिलाबाय अंगणवाडी वाली बाईहीं जाहे. आने तियूप दावो मांगेहे. अंगणवाडी वाली बाय लिलाबाईल आखेहे. एक मुठ हाखोर आने एक चिमठी खारों आने एक कोल्योहों पायांम टाकीन सरबत केरूला, आने राजूल पियां देवुला.
४२. आने भोकतापेने गोल्या लेवुला, ताहां लिलाबाय भोकतुड्याहीं जाहे. आने तो दुधकुडा गोल्या- तियार, बेन-बेन गोल्या दिहाम तिन टाईम ला आखेहे. लिलाबाय राजूल गोल्या आने सरबत देहे. आने तों हुदरेहे.
४३. लिलाबाई पाहीं शकु बाय रेहे, ती लिलाबाईल आखेहे. राजू आजारी आथो ताहां माहीं काहाल आली नाहां, मां चोवडाम डार्लिबा चाड हाय, आमा डारिंबे खातेहे. ताहां सोलटे हुकवीन थोवतेहे. कैढाबी डेडीम दुखीन ओगावेहे, ताहां सोलटां पावडर तियार केतेहे. तों पावडर एक एक चमची हाकरीम नेता मोदाम दिहांम तिनवा-या पिया देवूला.

- ४४. एक दिही गोठ्या केते बोठले ताहां विश्रांतीबाय आखतली काच्चे बिले को लावीन थोवले हाय. हेंगात्या बाया फुसतल्या काहा लावि थोव्येहें.
- ४५. तियुंहीं उत्तर देदो, जाहां पायां टेमाप ओगावे ताहां कामाम आवेहे, लि आवे ताहां फोडीन हुकवूला.
- ४६. आने जाहां गरज पोडे ताहां खोलबतांम पावडर तयार किन दावो वापरता आवेहे.
- ४७. गोठ्या केता केता बाईल होमजेहे. पांय खाराब रेहे हाती खुब पोंगाहांम पोयरें ओगतेहे. अने जाखों किन पायांम ओगतेहे. एकता वोहोरातांम कुवो खोदुला जागो नाहा रेतो. जागो रेहे तेवी पांय खाराब रेहे.
- ४८. एक बाय आखेहे, आमा को केडालुज ओगावनू बिमारी वैती नाहा मांडो रांदा आने पीया केता रोज दिही मोचक्या पांय वापरतेहे. लिलाबाई ठोरवेहे आय बी मोचक्याच पांय वापरेहे.
- ४९. मोचक्या शोमकी शोमकी साफ जागो जोजे, आने जाहा मोचक्यों बीगडी जाहे, ताहां हुदरावा केता माहरी अर्ज केरा जोजे.
- ५०. तेहेकीज कुवा पांय लेदोंतां ऊंगुला सोय जुदी केरा जोजे.

५१. डोगराहां केता बिहीरी जागे सोय केरा जोजे.
५२. आने लिलाबाईल होमज्योका मांडो खां आगलों पोयरां आथ साफ नाहा रेता रोवीन आवतेहे, आने मांडो खां बोही जातेहे, मांडो दां आगला पोयरां आथ तोवा मोकोलूला.
५३. आने लिलाबाईल शकुं बाय आने विश्रांती बाई ईत आली, आने एकीवेल डालिंबा फोलाहा सोलटे आने बीहीरीवेल हुकूवुले कच्चे बीले आथे, तियूंय विचार केयों. आय बी थोडोक दावो को थोवा जोजे. लिलाबाय तुकारामां को गाई आने तियूल, दुधकुडा बीजा लावा आख्यो.
५४. दावो केहेकी तियार केरुला ? तियुय तुकारामाल फुस्यो, ताहं तियां आख्यो आख्या हेंग्या पिशवींम पोइन तोपाम थोवुला, हेंग्या फुटे ताहां बीजा गोला केरुला. केडाबी डेडीम दुखीन पायां होस ओगावे, ताहां बीजा पुजुला.
५५. बारीक वाटीन पावडर तियार केरुला, एक-एक चिमठी पावडर दिहांम तीन वा-या देवूला.